

PROGRAM ROZVOJA OBCE
PODHORANY
2016 - 2025

Obsah

ÚVOD	4
1. ANALYTICKÁ ČASŤ	8
1.1 Analýza vnútorného prostredia	8
Demografické pomery	9
Vzdelávanie	12
Kultúra, šport a voľný čas	12
Zdravotné a sociálne služby	12
Bývanie	13
Služby	13
Základné ekonomické ukazovatele obce	14
Samospráva	15
Dopravná infraštruktúra	15
Technická infraštruktúra	15
Životné prostredie	16
Prírodné danosti	16
1.2 Analýza vonkajšieho prostredia	17
1.3 Zhrnutie súčasného stavu územia	22
SWOT analýza	22
1.4 Ex-post analýza	27
Ukážky z realizovaných projektov	29
2. STRATEGICKÁ ČASŤ	31
2.1 Prioritné oblasti	32
3. PROGRAMOVÁ ČASŤ	35
3.1 Prioritná oblasť č.1	36
3.3 Prioritná oblasť č. 3	39

3.4 Prioritná oblasť č. 4	41
4. IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ	43
4.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie.....	43
4.2 Monitoring.....	44
4.2 Informovanosť a publicita	47
5. FINANČNÁ ČASŤ	48
5.1 Indikatívny finančný plán.....	48
ZÁVER.....	50

ÚVOD

Názov	Program rozvoja obce Podhorany na roky 2016 – 2025
Územné vymedzenie	Obec Podhorany
Územný plán obce/VÚC schválený:	Áno
Dátum schválenia PRO:	
Dátum platnosti:	
Verzia	1.0
Publikovaný verejne:	

Program rozvoja obce Podhorany na obdobie 2016 - 2025 (ďalej PRO Podhorany 2016-2025) je strednodobý rozvojový dokument obce, ktorým sa obec pri výkone svojej činnosti stará o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby svojich obyvateľov.

PRO Podhorany 2016-2025 pozostáva z:

- a) **analytickej časti**, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,
- b) **strategickej časti**, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,
- c) **programovej časti**, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce,
- d) **implementačnej časti**, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, a
- e) **finančnej časti**, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce.

Tabuľka č.1 - Zámer spracovania PRO

Názov dokumentu	Program rozvoja obce Podhorany na roky 2016 - 2025
Forma spracovania	S pomocou externých odborníkov spracovanie. Spracovateľom je Mgr. Juraj Marchevský, Korabinského 34, 08006 Ľubotice
Riadenie procesu spracovania	Dokument bol spracovaný v zmysle platnej legislatívy a metodiky na spracovanie PRO. Riadiaci tím pozostával z členov externého spracovateľského kolektívu. Na vypracovaní jednotlivých častí PRO sa v zmysle metodiky podieľali aj členovia troch pracovných skupín, kde boli zastúpení poslanci obce ako členovia odborných komisií, pracovníci obecného úradu a vybraní zástupcovia občianskej spoločnosti v obci.
Obdobie spracovania	Obdobie spracovania: 30.08.2016 – 20.06.2016
Financovanie spracovania	Náklady na vlastné spracovanie boli financované z vlastných zdrojov obce.
Informácie	www.e-obce.sk/obec/podhorany-presov/podhorany.html

Zdroj: vlastné spracovanie

Program rozvoja obce (PRO) je hlavný strategický dokument obce a určuje jej koncepčný a systematický rozvoj v horizonte 5 – 10 rokov.

Dosiahnutie strategického cieľa PRO presahuje hranice jedného volebného obdobia. Z tohto dôvodu bol PRO spracovaný uplatnením princípu partnerstva v súlade s Metodikou pre spracovanie PRO (Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, február 2016) a metodológiou OECD s názvom „Nástroje regionálnej politiky na úrovni samosprávnych krajov SR“ z roku 2009. PRO obce je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami nadradených strategických a koncepčných dokumentov: Národná stratégia regionálneho rozvoja (máj 2014), priority Prešovského samosprávneho kraja, Regionálna integrovaná územná stratégia a Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja 2009 – 2016.

Pod pojmom partnerstvo sa chápe spolupráca sociálno-ekonomických partnerov na príprave, uskutočňovaní, financovaní, monitorovaní a hodnotení realizácie priorít a cieľov podpory regionálneho rozvoja. Sociálno-ekonomickými partnermi sú ústredné orgány štátnej správy, miestne orgány štátnej správy, vyšší územný celok, susedné obce, mikroregión, ktorého je obec členom, a iné fyzické a právnické osoby s potenciálom ovplyvniť rozvoj obce na miestnej, regionálnej alebo celoštátnej úrovni.

Potreba vypracovať nový PRO obce na obdobie 2016 – 2025 vyplýva zo zmien v obci v období platnosti pôvodného programu a tiež zo zmeny legislatívnych podmienok v SR

(schválenie novely zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja). PRO umožní obci pripraviť sa na čerpanie štrukturálnych a investičných fondov Európskej únie v období 2014 – 2020 na základe Partnerskej dohody SR a nastaví dlhodobé smerovanie obce.

Tabuľka č. 2 - Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov

Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Stratégia Európa 2020	2020	Nadnárodná	www.eu2020.gov.sk
Partnerská dohoda na roky 2014 - 2020	2020	Nadnárodná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (NSRR)	2030	Národná	www.mindop.sk
PHSR Prešovského samosprávneho kraja 2009 – 2016	2016	Regionálna	www.enviroportal.sk www.po-kraj.sk
Územný plán VÚC PSK	-	Regionálna	www.po-kraj.sk
PHSR obce Podhorany na roky 2007-2013	2013	Miestna	OcÚ Podhorany
Programový rozpočet obce na roky 2016 - 2018	2017	Miestna	OcÚ Podhorany
Záverečné účty obce za roky 2007 - 2013	-	Miestna	OcÚ Podhorany
Program odpadového hospodárstva obce na roky 2010 – 2016	2016	Miestna	OcÚ Podhorany

Zdroj: vlastné spracovanie

Proces vypracovania PRO bol zabezpečený nasledujúco:

- riadenie: externý spracovateľ

- pracovná skupina pre oblasť sociálnych služieb, cestovného ruchu, infraštruktúry a životného prostredia
- zapojenie verejnosti prostredníctvom verejného prerokovania PRO

Počas prípravy PRO bol na webovom sídle a úradnej tabuli obce oznam o spracovaní PRO s možnosťou žiadať viac informácií priamo od povereného pracovníka obecného úradu, prípadne s možnosťou kontaktovať externého spracovateľa PRO. Pracovné skupiny sa podieľali na pripomienkovaní analytickej časti a spolupracovali pri tvorbe ostatných ťažiskových častí PRO. Návrh PRO bol na záver verejne prerokovaný v priestoroch obecného úradu.

Tabuľka č. 3 - Harmonogram spracovania PRO (2016)

Termín	II	III	IV	V	VI
Úvod					
Analytická časť					
Strategická časť					
Programová časť					
Realizačná časť					
Finančná časť					
Záver					

Zdroj: vlastné spracovanie

PRO rieši rozvoj obce v súlade s jej špecifikami a požiadavkami modernej spoločnosti. Môže významne prispieť k zvýšeniu prosperity územia. Dokument vyjadruje spoločnú víziu budúceho rozvoja obce založenú na výsledkoch strategického plánovania. Navrhované aktivity vychádzajú z miestnych podmienok a potrieb a smerujú k zlepšeniu kvality života v obci.

1. ANALYTICKÁ ČASŤ

1.1 Analýza vnútorného prostredia

Analytická časť obsahuje komplexné zhodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce Podhorany s väzbami na širšie územie. Zobrazuje základné údaje, situačnú analýzu historickej, geografickej, hospodárskej, kultúrnej, sociálnej a technickej oblasti, analýzu väzieb strategických dokumentov, analýzu realizovaných investičných opatrení a SWOT analýzu.

Tabuľka č. 4 - Základné údaje o skúmanom území:

Kraj:	Prešovský kraj
Okres:	Prešov
Región:	Šariš
Nadmorská výška:	340 m.n.m
Súradnice:	49°04'50"S 21°21'23"V
Rozloha:	7, 12 km ² (712 ha)
Obyvateľstvo:	780 (31. 12. 2014)
Hustota obyvateľstva:	109,55 obyv/km ²
Prvá písomná zmienka:	1285
PSČ:	082 12
ŠUJ:	525 022

EČV:	PO
Tel. predvoľba:	+421-51

Zdroj: OcÚ Podhorany

Obec Podhorany sa nachádza v okrese Prešov, na juhozápadnom okraji Nízkyh Beskýd, asi 13 km severovýchodne od krajského mesta Prešov. Leží na okraji urbanizačného priestoru Prešova, ktorý je jadrovým sídlom Šarišskej sídelnej aglomerácie, súčasťou východoslovenského metropolitného regiónu. Obec susedí s katastrami obcí Kapušany na juhu, Fulianka a Tulčík na západe, s obcami Demjata a Lopúchov na severe a s obcou Chmeľovec na východe.

Prvý písomný doklad o dedine pochádza z roku 1283. Patrila zemanom zo Šebastovej a miestnym zemanom. V roku 1427 tu hospodárilo okolo 35 poddanských domácností. V roku 1600 bolo v sídlisku 18 poddanských domov, kúrie miestnych zemanov, ev. a v. kostol, fara a škola. V rokoch 1715 až 1720 tu postupne hospodárilo 4 poddanských domácností, v roku 1828 bolo 30 domov a 152 obyvateľov, v roku 1900 bolo 250, v roku 1970 bolo 555 obyvateľov. Kúria pochádza z 19. storočia.

Demografické pomery

V obci Podhorany žije v súčasnosti 780 obyvateľov. Úroveň hustoty zaľudnenia v obci predstavuje 109,5 obyvateľa/km². Z celkového počtu 780 patrí až 779 obyvateľov k slovenskej národnosti, 1 obyvateľ je národnosti českej.

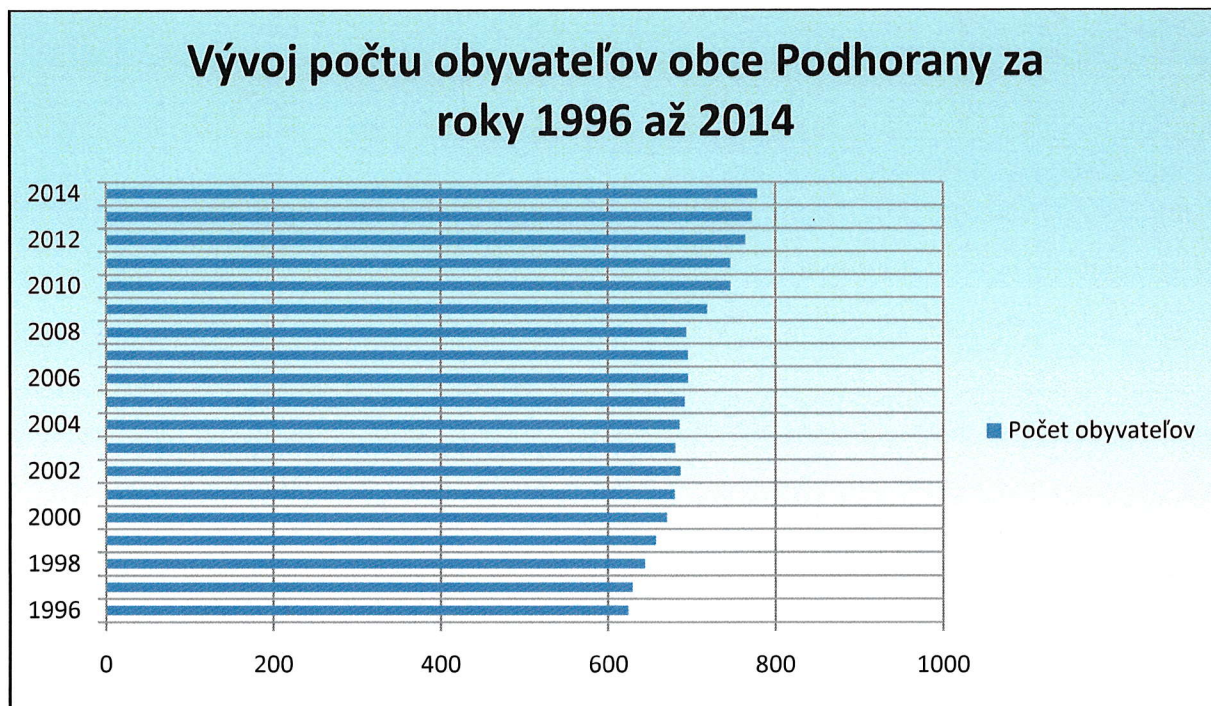
Vývoj počtu obyvateľov sa v poslednom desaťročí vyznačuje miernym nárastom. Tento nárast je spôsobený najmä vďaka súčasnému trendu suburbanizácie, prejavujúcemu sa odchodom mestského obyvateľstva do prímestských zón *

V roku 2014 bolo v Podhoranoch 13 živonarodených detí a 16 zomretých. Pod celkový medziročný nárast obyvateľstva v počte 30 občanov sa tak podpísal príchod nových obyvateľov. V roku 2014 sa ich prísťahovalo 54 a odišlo 25.

Populácia Podhoran však starne. Dochádza k zmenšovaniu podielu mladšej populácie a zvyšovaniu podielu starších vekových skupín obyvateľstva (zhoršenie vekovej štruktúry obyvateľstva), čo môže mať za následok pokles reprodukčných schopností populácie. V roku

2014 žilo v Podhoranoch 279 ľudí v predproduktívnom veku (17 %), 1079 ľudí v produktívnom veku (68 %) a 235 občanov v poproduktívnom veku (15%). Index starnutia dosahuje hodnotu 56. V roku 2014 pripadol v obci na 7 sobášov jeden rozvod, s mierou rozvodovosti 14%.

Graf č. 1

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tabuľka č. 5 - Obyvatelia obce Podhorany podľa veku a pohlavia

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet obyvateľov	695	693	718	746	746	764	772	778
Muži	353	346	354	370	370	382	385	383
Ženy	342	347	364	376	376	382	387	395
Predproduktívny vek (0-14)	241	230	237	252	257	260	273	279
Produktívny vek (15-64)	988	999	1009	1008	1026	1055	1063	1079
Poproduktívny vek (65 a viac)	194	203	200	207	214	218	227	235

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tabuľka č. 6 - Celkový prírastok obyvateľstva obce Podhorany za roky 2007-2014

Zdroj: Štatistický úrad SR

Rok	Narodení	Zomretí	Prírodný prírastok (úbytok)	Prisťahovaní	Vystaňovaní	Migračné saldo	Celkový prírastok
2007	1	4	-3	14	11	3	0
2008	7	2	5	5	12	-7	-2
2009	10	4	6	25	6	19	25
2010	13	4	9	29	10	19	28
2011	10	4	6	15	10	5	11
2012	11	6	5	25	12	13	18
2013	9	2	7	12	11	1	8
2014	8	8	0	15	9	6	6
2016	11	9	2	20	9	11	13

Zdroj: Štatistický úrad SR

Prognóza

Z pohľadu budúceho vývoja súčasná demografická štruktúra obce Podhorany vytvára predpoklady pre ďalší mierny rast počtu obyvateľov v obci, vzhľadom na blízkosť krajského mesta Prešov a pokračujúci trend suburbanizácie. Vývoj počtu obyvateľov je ovplyvnený nielen reprodukciou obyvateľstva, ale i možnosťami a rozsahom bytovej výstavby. Obec má obmedzené možnosti v prípadnej výstavbe nájomných bytov i keď pre individuálnu bytovú výstavbu má možnosti realizácie rekonštrukcie, prípadne výstavby už na existujúcich rod. domoch, ktoré sú v súčasnosti neobývané, ale chátrajúce. To by aspoň z časti vyriešilo problematiku migrácie mladých obyvateľov obce do mesta a tiež uspokojilo prípadné zvýšené potreby na bývanie. Keďže ľudia v súčasnosti hľadajú možnosti bývania v tichšom vidieckom prostredí, možno počítať s pokračujúcim prílevom obyvateľov. Na tieto účely je však potrebné pokračovať vo vytváraní dostatočného zázemia (infraštruktúry), inak môže migračný prírastok obyvateľstva dosiahnuť záporné hodnoty.

Vzdelávanie

Výchovu a vzdelávanie detí v predškolskom veku zabezpečuje v obci Materská škola Podhorany. V prevádzke je jedna heterogénna trieda s celodennou výchovou a vzdelávaním. Škola zabezpečuje vzdelávanie podľa Štátneho vzdelávacieho programu ISCED 0. Počet zamestnancov školy je 4, z toho dvaja sú pedagogickými zamestnancami. Zriaďovateľom materskej školy a školskej jedálne je obec Podhorany. Súčasný technický stav budovy materskej školy vyžaduje rekonštrukciu zabezpečujúcu skvalitnenie procesu výučby.

V obci sa nachádza taktiež prevádzka základnej školy, ktorá v súčasnosti disponuje 4 heterogénnymi triedami v ročníkoch 1-4. O vzdelávanie v nej sa stará 5 pedagogických a dvaja nepedagogickí zamestnanci.

Kultúra, šport a voľný čas

Spoločenský a kultúrny život zabezpečuje obec v spolupráci s obecným zastupiteľstvom. Každoročne organizuje ples obce a podujatie Ďeň obce, oslavy Dňa matiek ako aj Turnaj v malom futbale o pohár starostu obce. Spolupodieľa sa taktiež na organizovaní podujatia Retrojarmak a Haľagošské slávnosti, ktorých sa zúčastňuje množstvo folklórnych skupín, ktoré svojim spevom a tancom prezentujú ľudovú hudbu a folklór. Podhorany sú súčasťou mikroregiónu Haľagoš, ktorého cieľom je združenie finančných prostriedkov a spojenie vedomostí, praktických zručností a odborného potenciálu členov združenia v záujme ich spoločného rozvoja ako aj členom MAS Šafrán. V budove obecného úradu sa nachádza kultúrny dom a obecná knižnica.

Obec disponuje futbalovým a multifunkčným ihriskom, ponuka plôch na aktívne využívanie voľného času je však v obci nedostatočná. Neexistujú športové zariadenia interiérového typu - posilňovňa, fitness, a pod. V obci pôsobí hokejbalový klub Podhorany. Zastúpenie tu má taktiež Slovenský červený kríž, miestny dobrovoľný hasičský zbor a poľovnícky zväz.

V Podhoranoch sa nachádza jedna historická pamiatka, ktorou je kúria z 19. storočia.

Zdravotné a sociálne služby

V obci neexistujú zdravotnícke zariadenia. Zdravotnícka starostlivosť pre občanov je poskytovaná formou primárnej, sekundárnej a následnej zdravotníckej starostlivosti v štátnych a neštátnych zdravotníckych zariadeniach v meste Prešov. Starostlivosť o seniorov je zabezpečená formou opatrovateľskej služby.

Bývanie

V obci dominuje rodinná domová zástavba s nepatrným zastúpením bytovej zástavby. Obec nemá schválený územný plán v rámci zastavaného územia a rieši stavebný rozvoj s dôrazom na obytnú výstavbu rodinných domov a nízkopodlažnú bytovú výstavbu. Nakoľko obec nemá dostatočné prostriedky na rozvoj bytového fondu, vo väčšine prípadov sa uskutočňuje výhradne z prostriedkov jednotlivých domácností.

Tabuľka č. 7 – Počet domov a bytov v obci Podhorany

Ukazovateľ	Počet
Byty spolu	6
Z toho obývané	6
Z toho neobývané	0
Rodinné domy spolu	183
Z toho obývané	181
Z toho neobývané	2

Zdroj: OcÚ Podhorany

Služby

Ponuka služieb v obci je vzhľadom na jej veľkosť obmedzená. Nachádza sa tu kostol a dom smútku, obchod s potravinami, pohostinstvo, zariadenie pre opravu a údržbu motorových vozidiel, multifunkčné ihrisko a knižnica.

V obci okrem obecného úradu nesídlia žiadne iné inštitúcie zabezpečujúce výkon verejnej správy. Za vyššou občianskou vybavenosťou zameranou na administratívu, obchod, služby, ubytovanie a stravovanie dochádzajú obyvatelia obce do blízkeho krajského mesta Prešov.

Základné ekonomické ukazovatele obce

Príjmy obce presahujú výdavky, obec je schopná tvoriť rezervu. Toto vytvára dobré predpoklady pre investičné akcie v obci v najbližších rokoch a tiež intenzívne čerpanie dotácií zo štrukturálnych fondov v období 2014 – 2020. Obec v rozpočtovom hospodárení dodržala § 10 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ktorý stanovuje povinnosť zostaviť rozpočet obce ako vyrovnaný. Rozpočet obce je rozdelený do programov, ktoré sú každoročne percentuálne hodnotené. Obec v súčasnosti nie je zaťažená úverom.

Tabuľka č. 8 - Rozpočet obce Podhorany za roky 2013 a 2014

Rok	Príjmy		Výdavky		Výsledok hospodárenia
	Rozpočet	skutočnosť	Rozpočet	skutočnosť	
2009	273.833,–	313.229	273.833,–	281.303	31.926
2010	332.448,–	457.408	332.448,–	445.976	11.432
2011	312.368,–	343.621	312.368,–	246,313	97.308
2012	285.981	328.088	285.981	309.606	18.482
2013	467.823	476.746	467.823	453.333	23.413
2014	463.221,–	484.288	372.238,–	385.460	98.828

Zdroj: OcÚ Podhorany

Tabuľka č. 9 - Zoznam významnejších podnikateľských subjektov a SZČO so sídlom alebo prevádzkou v obci

Názov	Činnosť
Marián Maňkoš - MAZAD	Výroba ostatných výrobkov z betónu, sadry a cementu
Peter Bednár – DREV KROV	Zemné práce
Juraj Radačovský	Stolárske práce
Slavko Čengeri - ČENGSTAV	Ostatné špecializované stavebné práce

Ivan Tomaščík - JANIVA	Zemné práce
JOSSPOL, s.r.o.	Výroba ostatných kovových výrobkov
GOLDIRON, s.r.o.	Zber iného ako nebezpečného odpadu
Ľuboš Vaško - ROMATA	Oprava domácich zariadení a zariadení pre dom a záhradu
Miroslav Golenovský	Veľkoobchod s odpadom a šrotom
Viktor Hirkala	Maloobchod so športovými potrebami v špecializovaných predajniach
KALICH, s.r.o.	Ostatný maloobchod v nešpecializovaných predajniach
Vladislav Fogaš	Opracovanie a povrchová úprava kovov

Zdroj: OcÚ Podhorany

Samospráva

V obci vykonáva administratívnu činnosť Obecný úrad Podhorany. Najvyšším výkonným a štatutárnym orgánom obce je starosta. Rozhodovacím orgánom v najdôležitejších otázkach života obce je obecné zastupiteľstvo, ktoré tvorí 7 poslancov volených tak ako starosta obce v priamych voľbách.

Dopravná infraštruktúra

Obec Podhorany je na cestnú sieť napojená prostredníctvom cesty I. Triedy v smere Prešov - Kapušany - Bardejov č. 545. Ďalej pokračuje ako cesta III. Triedy v smere Kapušany - Proč (Pušovce). Cestnú dopravnú sieť sídla tvoria:

- Cesta III. triedy
- Miestne komunikácie (spojovacie a obslužné)

V rámci napojenia na železničnú dopravu obec má najbližšiu zastávku vlakov osobnej dopravy v obci Kapušany vzdialenej od obce Podhorany 6 km.

Technická infraštruktúra

Obec je elektrickou energiou napájaná pomocou troch transformátorov o celkovej kapacite 450 kVA a to 2 x 100 kVA, 1 x 250 kVA. Elektrickou energiou je napojených 100% obývaných domácností.

Telefónne spojenie v obci je napojené nadzemným vzdušným vedením na uzlovú telefónnu ústredňu v Prešove. Obec je taktiež pokrytá signálom v sieti mobilných operátorov a to T – Mobile ako aj O2 a Orange. Signál v sieti oboch mobilných operátorov je na postačujúcej úrovni. Internet v obci je dostupný cez sieť pevnej linky T – Comu, ako aj cez mobilnú sieť oboch operátorov. 90% obce disponuje funkčným verejným osvetlením.

Na rozvod zemného plynu je v obci napojených 90 % domácností. V súčasnosti prebieha výstavba rozvodu pitnej vody, ktorý je zatiaľ hotový na 9 %. Kanalizácia v obci absentuje. Čistička odpadových vôd je vybudovaná len pri budove školy.

V obci je zabezpečený separovaný zber odpadu. Tuhý komunálny odpad je vyvážaný 1x za 17 dní, sklo a plasty sú zbierané a vyvážané 1x za dva mesiace a veľkoobjemový stavebný alebo iný odpad je vyvážaný na základe objednávky. Zber a vývoz odpadu zabezpečuje obec v spolupráci s firmou AVE SK odpadové hospodárstvo, s.r.o.

Životné prostredie

V obci sa nenachádza žiadna priemyselná prevádzka, ktorá by svojou činnosťou podstatne ovplyvňovala kvalitu životného prostredia v obci. Znečisťovanie sídla vzniká len zadymovaním obytnej zóny spaľovaním dreva a uhlia, ktoré sa používa na vykurovanie rodinných domov.

Značné problémy v obci spôsobujú menej prispôbiví obyvatelia, ktorí odpad nevyvážajú na miesta pre tento účel zriadené, ale vytvárajú čierne skládky odpadu. Likvidácia týchto skládok odpadu stojí obec každoročne nemalé finančné prostriedky.

Prírodné danosti

Obec Podhorany z hľadiska geomorfologického členenia SR sa rozkladá na rozhraní dvoch provincií – Východných a Západných Karpát.

Podľa mapy klimatických oblastí (Atlas krajiny SR, 2002) územie katastra obce C Podhorany patrí do mierne teplej klimatickej oblasti, mierne teplého, mierne vlhkého, pahorkatinového až vrchovinového okrsku M3. Ide o klimatický okrsek kde je priemerne

menej ako 50 letných dní za rok (s denným maximum teploty vzduchu $\geq 25^{\circ}\text{C}$) a júlový priemer teploty vzduchu je $\geq 16^{\circ}\text{C}$. Priemerná ročná teplota vzduchu sa na území obce Podhorany pohybuje od 7 do 8 $^{\circ}\text{C}$. Priemerný ročný úhrn atmosférických zrážok je približne 600 až 800mm. Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou je v intervale 80 – 90 dní. Prevláda severné až severozápadné prúdenie vzduchu.

Tabuľka č. 11 - Využitie pôdneho fondu v katastri obce Podhorany

Celková výmera katastrálneho územia obce - spolu (m2)	7 112 000
orná pôda (m2)	6 420 607
záhrada (m2)	336 077
ovocný sad (m2)	42 924
trvalý trávny porast(m2)	616 542
lesný pozemok (m2)	103 430
vodná plocha (m2)	95 606
zast. plocha a nádvorie (m2)	807 532
ostatná plocha (m2)	212 325

Zdroj: OcÚ Podhorany

1.2 Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie z pohľadu obce je formované na troch úrovniach: 1. európska legislatíva a stratégie; 2. štátna legislatíva a opatrenia vlády SR a 3. regionálne stratégie Vyššieho územného celku.

Na prvej, európskej úrovni, je smerodajná predovšetkým Stratégia „Európa 2020“, ktorou sa riadi filozofia a zameranie zdrojov z európskych štrukturálnych fondov pre obdobie 2014 – 2020. Na základe tejto stratégie totiž musí Európska únia dodržiavať jednotný tematický prístup. Priority a ciele tejto stratégie premietla vláda SR do Partnerskej dohody na roky 2014 – 2020. Stratégia Európa 2020 má tri hlavné ciele:

1. Inteligentný rast (Inovácie, Vzdelávanie a Digitálna spoločnosť)
2. Udržiateľný rast (Klíma, Energetika a Mobilita, Konkurencieschopnosť)
3. Inkluzívny rast (Zamestnanie a zručnosti, Boj proti chudobe)

Kľúčovými cieľovými hodnotami stratégie sú:

- Zamestnanosť: zvýšiť zamestnanosť obyvateľov vo veku 20-64 rokov, vrátane väčšieho zapojenia žien, starších a lepšieho začlenenia migrantov
- Výskum a vývoj: zvýšiť investície do výskumu a vývoja a inovácií podnikov
- Zmena klímy a energetická udržateľnosť: znížiť emisie skleníkových plynov o 20% v porovnaní s úrovňou z roku 1990, zvýšiť podiel OZE o 20% na konečnej spotrebe energie a zvýšiť energetickú účinnosť o 20%
- Vzdelávanie: znížiť mieru predčasného ukončenia školskej dochádzky a zvýšiť podiel obyvateľov vo veku 30-34 rokov s vysokoškolským vzdelaním na 40%
- Boj proti chudobe: znížiť podiel ľudí žijúcich pod hranicou chudoby 25%

Na druhej, štátnej úrovni je okrem platnej legislatívy (napr. v oblasti regionálneho rozvoja, zákon o obecnom zriadení a pod.) určujúca Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky. Tá obsahuje okrem iného aj stratégiu pre Prešovský samosprávny kraj. Vzhľadom k tomu, že v čase spracovania PRO obce nie k dispozícii aktuálny PHSR VÚC, použili sme informácie pre tretiu úroveň vonkajších vplyvov (regionálna úroveň) informácie z Národnej stratégie regionálneho rozvoja. Národná stratégia bude zároveň určujúca aj pri tvorbe aktualizácie PHSR kraja na najbližšie obdobie (posledné PHSR kraja má platnosť do roku 2016).

Podľa Národnej stratégie regionálneho rozvoja je Prešovský samosprávny kraj prevažne vidiecky, pomaly rastúci región SR, s dlhodobou nadpriemernou nezamestnanosťou, nízkym stupňom pripravenosti na inovácie, priemerne atraktívny a konkurencieschopný, rozvíjajúci sa mimo centra rozvojových aktivít EÚ a s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Poľskou republikou a Ukrajinou

Hlavné disparity PK:

v pôdohospodárstve

- nedostatočná spolupráca a koordinácia v poľnohospodárstve;
- nízka konkurencieschopnosť poľnohospodárstva v dôsledku nízkej produktivity a nerozvinutej trhovej infraštruktúry;

v priemysle

- inovačné a technologické zaostávanie spôsobuje zvyšujúcu energetickú a surovinovú náročnosť výroby;
- nedostatočná reštrukturalizácia priemyslu a ďalších rozhodujúcich odvetví v niektorých okresoch v regióne; - nevyhovujúca štruktúra/koncentrácia priemyslu; - zaostávajúce miestne hospodárstvo;
- nízka produktivita práce v sektore priemyslu;

v službách

- nízka konkurencieschopnosť malého a stredného podnikania v oblasti služieb;
- nedobudovanie siete inštitúcií poskytujúcich služby podnikateľom;
- nedostatočné využívanie e-služieb, chýbajúca koordinácia využitia súčasných prenosových služieb a nerozvinuté e-služby (nielen verejné);
- nedostatočný koncepčný prístup k využívaniu potenciálu pre turizmus;
- nízka produktivita práce v sektore služieb;

v technickej infraštruktúre

- nedostatočné kapacity a telekomunikačná infraštruktúra, členitosť územia ako bariéra budovania internetového pripojenia, nedostatočná a nejednotná rozvinutosť medzinárodnej a regionálnej informačnej siete;
- nedostatočne vybudovaná infraštruktúra rýchlostných komunikácií;
- relatívne nízka úroveň poľnohospodárstva z hľadiska ochrany prírody a krajiny; 94 - pomalý rozvoj dopravnej infraštruktúry;
- vysoká energetická náročnosť kľúčových odvetví regionálnej ekonomiky;
- nedostatočné investície do tvorby krajiny a protipovodňovej ochrany;
- nedostatočná pozornosť ekologickým záťažiam;

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- nevyhovujúca vzdelanostná štruktúra, vysoký podiel obyvateľstva so základným vzdelaním, významné vnútroregionálne rozdiely;
- nedostatočná kvalita (dostupnosť, efektívnosť) všetkých typov vzdelávania v kontexte celoživotného vzdelávania; - nízka miera využívania nových, inovatívnych programov na podporu zamestnanosti, vrátane financovania týchto aktivít;
- nízka miera využívania pracovných síl;
- vysoký podiel dlhodobo nezamestnaných na celkovom počte nezamestnaných; - značný odliv pracovných síl do zahraničia z titulu blízkosti hraníc, pričom za vysokokvalifikované pracovné sily nie sú náhrady;
- pretrvávajúci trend vysokého podielu dlhodobo nezamestnaných vo vybraných sociálnych skupinách; - pretrvávajúca nízka adaptabilita pracovnej sily;
- problematické vytváranie medzirezortnej spolupráce na komplexnom riešení situácie a potrieb občanov rómskej populácie.

Hlavné faktory rozvoja PK:

v pôdohospodárstve

- vhodné podmienky pre rozvoj ekologického poľnohospodárstva a lesného hospodárstva v rámci SR; v priemysle
- rozvoj EKO priemyslu a čistých technológií najmä v MSP;
- podpora domácich investorov najmä v perspektívnych odvetviach;
- možnosť rozvoja e-podnikania smerovaného do rozvoja optimalizácie spolupráce

v priemyselnej výrobe

- využitie cezhraničnej spolupráce pre rozvoj podnikateľských aktivít;
- budovanie regionálnych inovačných centier (RIC) so zameraním na transfer inovácií, zelenú ekonomiku a ekologické technológie

v službách

- atraktívny potenciál a zvyšujúci sa záujem o turizmus;

- začlenenie sa do medzinárodnej spolupráce a transfer know-how;
- rozširovanie e-služieb, podpora najmä v horských oblastiach;
- zakladanie rodinných firiem v oblasti služieb a rozvoj telepráce na zvýšenie zamestnanosti;
- existujúca sieť poradenských a podporných inštitúcií pre malých a stredných podnikateľov;
- rozvíjajúci sa systém podpory MSP (inkubátory, informačné a poradenské služby);

v technickej infraštruktúre

- dostatočný potenciál pre využívanie obnoviteľných zdrojov energie;
- vysoký dopravný potenciál, výhodná geografická poloha pre tok tovarov a služieb do nových členských krajín EÚ, polohový potenciál kraja, logistické väzby, prepojenie na nové trhy;
- vysoký podiel chránených území k celkovej rozlohe
- atraktívne prírodné prostredie

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- dobrá demografická situácia, dostatok voľnej pracovnej sily;
- vysoký podiel stredoškolsky vzdelaného obyvateľstva/možnosť profesijnej mobility;
- vysoká vzdelanostná úroveň v regionálnych centrách;
- vytvorenie metropolitného centra Košice – Prešov;
- schopnosť obojstrannej komunikácie obyvateľstva v prihraničných oblastiach, cezhraničná spolupráca.

Charakteristika špecifických stránok regiónu

V porovnaní s regiónmi vyspelých krajín EÚ a regiónmi SR možno konštatovať, že PK využíva iba čiastočne svoj rozvojový potenciál. Najvýraznejšie rezervy sa nachádzajú v nedostatočnej úrovni využívania inovačného potenciálu najmä v turizme a vybraných odvetviach priemyslu. Dôsledkom tohto vývoja môže byť ohrozenie konkurencieschopnosti regiónu a spomaleniu jeho ekonomického rastu. V porovnaní so svetovými trendmi zvyšovania kvality verejných služieb cestou informatizácie a s vývojom v okolitých krajinách je úroveň informatizácie PK nízka.

Konkurenčná výhoda

Konkurenčná výhoda PK je tvorená priaznivou demografickou štruktúrou, kvalitným životným prostredím, strategickou polohou na hranici troch krajín a hraničiacom pásme EÚ, prírodným a kultúrohistorickým bohatstvom a predpokladmi pre rozvoj novej zelenej ekonomiky vo vzťahu k rozvoju vidieka a kľúčových tradičných odvetví.

1.3 Zhrnutie súčasného stavu územia

SWOT analýza

Analýza SWOT je spôsob náhľadu na zistenia sociálno-ekonomickej analýzy v štyroch rôznych kategóriách: silné stránky, slabé stránky, príležitosti a hrozby. Silné a slabé stránky vychádzajú z vnútorných podmienok obce (vnútorné faktory), príležitosti a hrozby sú externé udalosti a trendy, ktoré predstavujú šance alebo prekážky, ktoré ovplyvňujú miestny rozvoj (vonkajšie faktory). Zo silných stránok a príležitostí vyplývajú faktory rozvoja obce. Zo slabých stránok a ohrození vyplývajú kľúčové zápory obce. Na základe faktorov rozvoja a záporov obce je možné navrhnúť programovú štruktúru stratégie rozvoja.

Tabuľka č. 12 - SWOT analýza Sociálna oblasť

Silné stránky	Slabé stránky
✓ Blízkosť okresných miest a krajského mesta s množstvom odborných lekárskeho zariadení ✓ Existencia predškolského zariadenia (materská škôlka) ✓ Existujúce športové plochy a areály školy ✓ Existencia základnej školy, 1.-4. ročník ✓ Dobré fungujúca mimoškolská činnosť ✓ Existencia spoločnej školskej jedálne s kuchyňou ✓ Blízka dostupnosť stredných odborných škôl ✓ Blízka dostupnosť vysokých škôl a univerzít ✓ Existencia kultúrneho domu v obci ✓ Existencia školskej knižnice ✓ Pravidelné organizovanie kultúrno-spoločenských akcií v obci ✓ Existencia spolkov a záujmových združení ✓ Existencia športovísk v obci ✓ Existencia športových klubov v obci	✓ Nedostatok všeobecných a odborných lekárov a zdravotníckych pracovníkov ✓ Zlý technický stav budovy predškolského zariadenia (materská škôlka) ✓ Zlý technický stav budovy základnej školy ✓ Nedostatočné materiálne technické vybavenie predškolského zariadenia (materská škôlka) ✓ Nedostatočné materiálne technické vybavenie školskej jedálne a kuchyne ✓ Absencia priestorov pre voľnočasové aktivity občanov obce ✓ Absencia prírodného amfiteátra v obci ✓ Zlé materiálne technické zabezpečenie športovísk v obci

Príležitosti	Ohrozenia
✓ Vytváranie nových pracovných príležitostí ✓ Rozvoj nových druhov sociálnych služieb ✓ Zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby ✓ Možnosť Výstavby a rekonštrukcie vhodných priestorov pre poskytovanie sociálnych služieb ✓ Rekonštrukcia školskej infraštruktúry v obci ✓ Zvyšovanie kompetencií zamestnancov v školstve ✓ Rozšírenie ponuky mimoškolských aktivít pre žiakov základnej školy ✓ Zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni ✓ Dobudovanie a vybavenie športových, športovo-rekreačných a oddychových plôch v obci ✓ Skvalitnenie existujúcich areálov a doplnenie nových areálov pre potreby obyvateľov obce ✓ Možnosť získania finančných prostriedkov	✓ Rast počtu obyvateľov v poproduktívnom veku ✓ Nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov ✓ Znižujúci sa počet záujemcov o mimoškolské aktivity ✓ Slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC ✓ Pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície ✓ Posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka č. 13 - SWOT analýza Hospodárska oblasť

Silné stránky	Slabé stránky
✓ Vhodné prírodné podmienky na rozvoj turisticky a cykloturistiky ✓ Predpoklady rozvoja agroturistiky ✓ Blízkosť turistických atrakcií, historických pamiatok a rekreačných oblastí ✓ Dostatok vzdelávacích inštitúcií v regióne ✓ Dostatok kvalifikovanej pracovnej sily ✓ Dostatok lacnejšej pracovnej sily ✓ Záujem o podnikanie obyvateľov obce ✓ Záujem o podnikanie v agrosektore ✓ Dobré napojenie na cesty I. triedy ✓ Dobré napojenie na medzinárodnú cestnú sieť ✓ Vybudované rozvody zemného plynu ✓ Vybudované rozvody elektrickej siete ✓ Spracovaná projektová dokumentácia k vybudovaniu technickej infraštruktúry	✓ Neexistujúce ubytovacie zariadenia ✓ Slabá ponuka reštauračných služieb ✓ Neexistujúce služby cestovného ruchu ✓ Absencia turistických chodníkov ✓ Absencia informačných služieb a propagačného materiálu ✓ Absencia turistických informačných tabúl ✓ Nevybudovaný jednotný informačný systém ✓ Nedobudované a neoznačené turistické chodníky, cykloturistické a bežecké trasy ✓ Malý záujem o podnikanie ✓ Nedostatok podnikateľských subjektov v sektore malého a stredného podnikania ✓ Odchod kvalifikovanej pracovnej sily z regiónu ✓ Nedostatok pracovných príležitostí v obci a regióne ✓ Nedostatočne rozvinutá sieť základných a doplnkových služieb ✓ Nutnosť dochádzania za službami ✓ Nedostatočné pokrytie mobilnými operátormi

	✓ Chýbajúca prevádzka Slovenskej pošty a.s. ✓ Nedostatočná kvalita miestnych komunikácií ✓ Absencia miestnych komunikácií k novej IBV ✓ Absencia chodníkov pre peších ✓ Chýbajúce rozvody zemného plynu ✓ Chýbajúce rozvody zemného plynu k novej IBV
Príležitosti	Ohrozenia
✓ Vytvorenie nových pracovných príležitostí ✓ Rozvoj spolupráce s regionálnymi informačnými centrami ✓ Možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ ✓ Výstavba turistických chodníkov ✓ Výstavba náučných turistických chodníkov ✓ Výstavba cyklotrás ✓ Zakladanie partnerstiev v oblasti cezhraničnej spolupráce v oblasti CR ✓ Zvýšenie pokrytia signálom mobilných operátorov ✓ Posilnenie a rozvoj ďalších dátových služieb ✓ Výstavba ciest a diaľničných úsekov ✓ Výstavba celkovej infraštruktúry k novej IBV ✓ Zvýšenie počtu prípojok zemného plynu v obci ✓ Výstavba nových vodovodných rozvodov v obci ✓ Výstavba nových kanalizačných rozvodov	✓ Nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj CR v obci a regióne ✓ Nepripravenosť obyvateľstva obce na poskytovanie služieb v oblasti cestovného ruchu ✓ Nevýhodné podmienky čerpania finančných prostriedkov z fondov EÚ ✓ Pokles záujmu o tradičné remeslá ✓ Nedostatok remeselníkov venujúcich sa tradičným remeslám ✓ Nevysporiadané pozemky pre výstavbu nájomných bytov a novej IBV ✓ Stavebné a legislatívne prekážky ✓ Nezaujem občanov o výstavbu cyklistických, náučných a turistických chodníkov ✓ Členitosť terénu a zlá geografická poloha ✓ Zhoršujúci sa stav miestnych komunikácií ✓ Neochota investorov rozvíjať podnikateľské aktivity v regióne ✓ Nedostatok stavebných pozemkov pre záujemcov o IBV ✓ Nedostatok finančných prostriedkov na vybudovanie infraštruktúry k novej IBV ✓ Nezaujem o pripojenie sa na existujúce rozvody (kanalizácia, voda plyn)

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka č. 14 SWOT analýza Environmentálna oblasť

Silné stránky	Slabé stránky
✓ Zavedený separovaný zber komunálneho odpadu ✓ Kvalitné životné prostredie ✓ Zrealizovaná výsadba drevín na brehu vodného toku	✓ Absencia ČOV ✓ Nedostatočná kapacita kanalizačnej siete ✓ Nevybudovaná kanalizačná sieť na splaškovú vodu ✓ Nevybudovaná kanalizačná sieť k novej IBV ✓ Nedostatočná kapacita rozvodov pitnej vody ✓ Nevybudovaná sieť rozvodov pitnej vody k novej IBV ✓ Nevybudovaná kanalizácia na odvod

	dažďovej vody ✓ Nevybudovaný zberný dvor na TKO ✓ Absencia obecného kompostoviska ✓ Chýbajúca regulácia vodných tokov ✓ Absencia zelene spevňujúcej brehy vodného toku ✓ Absencia protieróznych opatrení
Príležitosti	Ohrozenia
✓ Možnosť zvyšovania povedomia obyvateľstva o ochrane životného prostredia ✓ Možnosť regulácie korýt vodných tokov a revitalizácia ich okolia ✓ Možnosti čerpania finančných prostriedkov z EU ✓ Odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje vody ✓ Rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby ✓ Výsadba zelených zón v obci ✓ Výstavba obecného kompostoviska ✓ Výstavba zberného dvora pre separovaný zber ✓ Rozšírenie environmentálnej výchovy u detí predškolského a školského veku	✓ Nízka disciplína obyvateľstva a podnikov narábajúcimi s odpadmi ✓ Nedostatok finančných prostriedkov ✓ Neriešenie problému výskytu čiernych skládok ✓ Rozvoj priemyselných odvetví ✓ Tlak na ŽP a pôvodnú krajinu, urbanizácia ✓ Nárast množstva vyvážaných odpadov

Zdroj: vlastné spracovanie

V rámci oblastí swot analýzy (sociálna, hospodárska, environmentálna) majú prevahu slabé stránky nad silnými a rovnako prevažujú príležitosti nad hrozbami, čo vytvára priestor pre postupný rozvoj a budovanie celkovej infraštruktúry obce.

Zo SWOT analýzy boli identifikované hlavné problémy obce ako aj hlavné faktory jej rozvoja:

- **nevyhovujúci stav sociálnej infraštruktúry** – je potrebné najmä zlepšiť technický stav a materálno-technické vybavenie predškolského a školského zariadenia v obci a realizovať opatrenia pre zlepšenie možností vykonávania voľnočasových aktivít v obci, zlepšiť technický stav kultúrneho zariadenia

- **nevyhovujúci stav technickej infraštruktúry** – je potrebné najmä dobudovať rozvody pitnej vody a kanalizáciu, obec by zároveň mala pripraviť plán dobudovania nových a zlepšenia stavu existujúcich miestnych ciest a chodníkov, vybudovať turistické a náučné chodníky a cyklotrasu spájajúcu sídla regiónu.
- **nevyhovujúci stav občianskej vybavenosti a podmienok pre cestovný ruch**– slabá ponuka obchodov a služieb, nedostatočné zázemie pre rozvoj cestovného ruchu. Je potrebné najmä zabezpečiť lepšiu propagáciu obce v médiách a podporovať rozvoj obchodných a komerčných aktivít v obci.
- **nedostatočné opatrenia na ochranu životného** – je potrebné najmä vybudovať ČOV, realizovať protizáplavové opatrenia, regulovať výskyt čiernych skládok, vybudovať zberný dvor a zlepšiť povedomie miestnych obyvateľov o ochrane ŽP

1.4 Ex-post analýza

Tabuľka č. 15 - Hodnotenie predchádzajúceho PHSR za roky 2009-2014

Názov investície - projektu	Rok	Objem finančných prostriedkov spolu v €	Finančné prostriedky podľa zdrojov (EUR)					
			Štátny rozpočet	Rozpočet samosprávneho kraja	Rozpočet obce v €	Štátne účelové fondy	Rozpočet EÚ	Súkr. (iné) zdroje
Dom nádeje	2012	144 350	-	-	72 650	71 350	-	350
Výstavba multifunkčného ihriska	2010	79 893,76		-	-	79 893,76		-
Oprava mosta na miestnej komunikácii cez Dlhý potok	2014	18 226	-	-	-	18 226	-	-
Oprava miestnej komunikácie K Boľave	2014	18 482,40		-	-	18 482,40	-	-
Výstavba chodníka Falubík	2012	60 000	-	-	60 000	-	-	-
Oprava a rozšírenie priekopy pri novom moste Pod lesom	2012	4 500	-	-	4 500	-	-	-

Zateplenie fasády Základnej školy	2013	13 000	-	13 000	-	-	-
Výstavba vodovodu	2013	26 000	-	26 000	-	-	-

Zdroj: vlastné spracovanie

Ukázky z realizovaných projektů

2. STRATEGICKÁ ČASŤ

Cieľom PRO je sformulovať takú predstavu o smerovaní obce, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej občanov a je v súlade so strategickými cieľmi a prioritami štátu, vyššieho územného celku, záujmami ochrany historického a kultúrneho dedičstva. Plán je otvorený dokument, ktorý by sa mal pravidelne písomne dopĺňať a aktualizovať, podľa vopred stanovených pravidiel, potrieb obyvateľov obce, jeho návštevníkov a potenciálnych investorov, s cieľom v maximálnej možnej miere zvýšiť životnú úroveň obyvateľov obce a uspokojiť ich potreby a požiadavky.

Stratégia obce je vypracovaná v súlade s návrhom Partnerskej dohody na roky 2014-2020. Je výsledkom kombinácie dvoch prístupov: štrukturálneho a regionálneho.

Strategický cieľ a špecifické ciele PRO konkrétne naplňajú celkový cieľ regionálneho rozvoja tým, že vytvorením tohto významného strategického dokumentu sa na miestnej úrovni vytvoria podmienky pre implementáciu navrhnutého Integrovaného regionálneho operačného programu na roky 2014 – 2020, ktorého hlavným cieľom je prostredníctvom jednotlivých opatrení zvýšiť vybavenosť územia zariadeniami občianskej infraštruktúry s ohľadom na zabezpečenie ich dostupnosti a kvality poskytovaných služieb. Projektové zámery realizované v súlade s PRO obce sú orientované na tvorbu strategických, politických, infraštruktúrnych a trhových podmienok, ktoré podporia úspešnosť a efektívnosť investícií malých a stredných podnikateľov a zvýšia konkurenčnú schopnosť obce.

PRO je základným nástrojom obce, ktorý určuje smer jej napredovania, pre plnenie strednodobých a dlhodobých cieľov, ktoré umožnia vytvárať spoločný produkt, poskytujúci kvalitné podmienky pre život všetkých jej občanov a návštevníkov pri rešpektovaní územného plánu obce. Tento strategický dokument posilní regionálny rozvoj tým, že stanoví postupy podporujúce miestne iniciatívy. Zároveň pomôže zvýšiť absorpčnú kapacitu regiónu pomocou podpory aktivít regionálnych a lokálnych rozvojových organizácií a podporou prípravy strategicky významných projektov.

Vízia

„Chceme, aby obec Podhorany v roku 2025 bola konkurencieschopná, príťažlivá a perspektívna obec so zvyšujúcou sa kvalitou života pre všetkých jej obyvateľov vo všetkých oblastiach, využívajúca všetky zdroje pre tvorbu nových hodnôt v súlade s ochranou životného prostredia a udržateľným využívaním kultúrneho, historického a prírodného dedičstva.

2.1 Prioritné oblasti

Pri určovaní cieľov a prioritných oblastí rozvoja obec Podhorany vychádza zo strategickej vízie obce.

Pre roky 2016 – 2025 si obec stanovila 4 prioritné oblasti rozvoja obce:

1. Sociálne služby – Ciele: zlepšenie a budovanie sociálnej infraštruktúry a infraštruktúry predškolských zariadení a zariadení pre rekreáciu a šport, zlepšenie propagácie obce v oblasti kultúry

2. Cestovný ruch – Ciele: lepšia propagácia obce v oblasti cestovného ruchu, budovanie rekreačno-relaxačného zázemia obce

3. Infraštruktúra – Ciele: Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, Výstavba a rekonštrukcia technickej infraštruktúry

4. Životné prostredie – Ciele: Zefektívnenie nakladania s komunálnym odpadom, zlepšenie ochrany vôd a pôdy, zvýšenie povedomia miestnych obyvateľov o potrebe ochrany životného prostredia

Tabuľka č. 16 - Stratégia rozvoja obce Podhorany na roky 2016-2025

Prioritné oblasti, oblasti podpory a opatrenia			
PO 01 - Sociálne služby	PO 02 - Cestovný ruch, zamestnanosť a podnikanie	PO 03 - Infraštruktúra	PO 04 - Životné prostredie
Opatrenia v rámci prioritných oblastí a podopatrenia			
1. Doplnenie a zlepšenie infraštruktúry soc. zariadení	1. Podpora podnikateľských aktivít v CR	1. Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych komunikácií	1. Nakladanie s komunálnym odpadom
1.1. Príprava priestorov pre stretávanie sa občanov v dôchodkovom veku	1.1. Podpora podnikateľských subjektov, NO a inštitúcie pri získavaní FP z grantov a fondov EÚ,	1.1. Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií	1.1. Zabezpečiť a rozšíriť separáciu komunálneho odpadu
1.2. Zabezpečenie stravovania pre dôchodcov a sociálne odkázaných	1.2. Aktualizácia webovej stránky obce	1.2. výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu	1.2. Rekultivácia čiernych skládok
2. Doplnenie a zlepšenie infraštruktúry predškolských a školských zariadení	1.3. Podpora vytvárania a udržiavania zaujímavých a nových atraktív v obci	1.3. Výstavba a dostavba parkovísk	1.3. Výstavba zberného dvora
2.1. Obnova a rozšírenie predškolských zariadení	2. Zabezpečenie účinnej propagácie obce	1.4. Výstavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách	2. Ochrana vôd
2.2. Obnova a rozšírenie školských zariadení	2.1 Aktualizácia webovej stránky obce	1.5. Výstavba a rekonštrukcia mostov a lávok	2.1. Zabezpečiť dostatočné množstvo pitnej vody
2.3. Podpora záujmovej činnosti a mimoškolských zariadeniach	3. Budovanie relaxačno-rekreačného zázemia	1.6. Výstavba a rekonštrukcia dopravnej infraštruktúry	2.2. Výstavba protizáplavových opatrení
2.4. Rekonštrukcia a modernizácia školskej športovej infraštruktúry	3.1. Podpora vytvárania a udržiavania zaujímavých a nových atraktív v obci	2. Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu technickej infraštruktúry	2.3. Revitalizácia a úprava koryt vodných tokov
1.3. Doplnenie a zlepšenie	4. Vytváranie podmienok pre malé	2.1. Zvýšenie kapacity elektrickej	2.4. Výstavba, rekonštrukcia

infraštruktúry ponuky pre rekreačný šport	podnikanie a služby	rozvodnej siete	dostavba ČOV
1.3.1. Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry	4.1. Podpora výučby a rozvoja tradičných remesiel	2.2. Zvýšenie kapacity plynovej rozvodnej siete	3. Ochrana ostatných zložiek
1.3.2. Podpora organizácie športových podujatí	4.2. Podpora budovania siete malých a stredných firiem v obci	2.3. Rekonštrukcia a rozšírenie vodovodnej siete	
1.4. Zachovanie a podpora kultúrne - historického dedičstva		2.4. Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia	4. Zvýšenie energetickej efektívnosti
1.4.1. Výstavba / rekonštrukcia kultúrneho zariadenia		2.5. Rekonštrukcia a rozšírenie obecného rozhlasu	4.1. Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie
1.4.2. Výstavba / rekonštrukcia prírodného amfiteátra		2.6. Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV	5. Osveta v ochrane životného prostredia
1.4.3 Organizácia pravidelných a nových kultúrnych podujatí		2.7. Rekonštrukcia kanalizačnej siete	5.1. Zvýšenie gramotnosti obyvateľstva v oblasti ochrany ŽP
1.5. Propagácia a organizačné zabezpečenie v oblasti kultúry		3. Ostatná infraštruktúra v obci	
1.5.1. Vytvorenie podmienok pre organizačné zabezpečenie kultúrnych podujatí v obci		3.1. Zvýšenie bezpečnosti v obci	
1.5.2. Vytváranie partnerstiev na regionálnej a nadregionálnej úrovni		3.2. Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice	
		3.3. Výstavba / rekonštrukcia / modernizácia pietnych miest	

3. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť PRO nadväzuje na strategickú časť a obsahuje najmä zoznam opatrení a projektov na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce. Programová časť PRO na roky 2016-2025 obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v stanovených prioritných oblastiach na úrovni projektov a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami aktivít samosprávy vykonávaných mimo bežnú činnosť a smerujúcich k plneniu strategického cieľa rozvoja obce na roky 2016-2025: **Strategickým cieľom rozvoja obce na roky 2016-2025 je vytvoriť podmienky pre zvýšenie kvality života obyvateľov obce, pre zvýšenie jej konkurencieschopnosti a ekonomickej výkonnosti s vyváženým rozvojom oblastí trvale udržateľného rozvoja.** Programová časť PRO obce obsahuje celkový prehľad projektov v jednotlivých oblastiach stratégie a základný návrh merateľných ukazovateľov pre hodnotenie programu rozvoja.

3.1 Prioritná oblasť č.1

Tabuľka č. 17 - Prioritná oblasť č.1 Sociálne služby

CIEĽ Č.1	OPATRENIA	AKTIVITY	ODHADOVANÁ CENA
Doplnenie a zlepšenie infraštruktúry soc. zariadení	1.1. Príprava priestorov pre stretávanie sa občanov v dôchodkovom veku	1.1.1. Rekonštrukcia / výstavba nových / modernizácia priestorov	100 000
		1.1.2. Materiálno - technické vybavenie priestorov	10 000
		1.1.3. Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácií stavby	1 000
		1.1.4. Personálne zabezpečenie činnosti zariadenia	3 000
	1.2. Zabezpečenie stravovania pre dôchodcov a sociálne odkázaných	1.2.1. Rekonštrukcia / výstavba nových / modernizácia priestorov	5 000

CIEĽ Č.2	OPATRENIA	AKTIVITY	ODHADOVANÁ CENA
Doplnenie a zlepšenie infraštruktúry predškolských a školských zariadení	2.1. Obnova a rozšírenie predškolských zariadení	2.1.1. Rekonštrukcia / výstavba nových / priestorov	30 000
	2.2. Obnova a rozšírenie školských zariadení	2.2.1. Rekonštrukcia / výstavba nových / modernizácia priestorov	30 000
		2.2.2. Modernizácia vnútorného vybavenia	5 000
	2.3.Podpora záujmovej činnosti a v mimoškolských zariadeniach	2.3.1. Rekonštrukcia / výstavba nových / modernizácia priestorov	10 000
		2.3.2. Materiálno - technické vybavenie	1 000
	2.4. Rekonštrukcia a modernizácia školskej športovej infraštruktúry	2.4.1. Materiálno - technické vybavenie telocvične	20 000
		2.4.2. Revitalizácia športového areálu ZŠ a MŠ	20 000
		2.4.3. Výstavba detského dopravného ihriska	1 000

CIEĽ Č.3	OPATRENIA	AKTIVITY	ODHADOVANÁ CENA
Doplnenie a zlepšenie infraštruktúry ponuky pre rekreačný šport	3.1. Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry	3.1.1. Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácií stavby	1 000
		3.1.2. Rekonštrukcia / výstavba nových / modernizácia priestorov na športové aktivity	30 000

3.2. Podpora organizácie športových podujatí	3.2.1. Zabezpečenie personálnych kapacít	2 000
	3.2.2. Materiálno - technické a finančné zabezpečenie	2 000

CIEĽ Č.4	OPATRENIA	AKTIVITY	ODHADOVANÁ CENA
Zachovanie a podpora kultúrneho - historického dedičstva	4.1. Výstavba / rekonštrukcia kultúrneho zariadenia	4.1.1. Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	
		4.1.2. Rekonštrukcia / výstavba nových / modernizácia priestorov kultúrneho zariadenia	
		4.1.3. Materiálno - technické zabezpečenie	
		4.1.4. Modernizácia vybavenia	
	4.2. Výstavba / rekonštrukcia prírodného amfiteátra	4.2.1. Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	1 000
		4.2.2. Materiálno - technické vybavenie amfiteátra	30 000
	4.3. Organizácia pravidelných a nových kultúrnych podujatí	4.3.1. Podpora pravidelných a nových kultúrnych podujatí	
			3 000

CIEĽ Č.5	OPATRENIA	AKTIVITY	ODHADOVANÁ CENA
Propagácia a organizačné zabezpečenie v oblasti kultúry	5.1. Vytvorenie podmienok pre propagáciu obce	5.1.1. - Spracovať koncepciu PROPAGÁCIE obce v multimediálnej forme	5 000
		5.1.2. Personálne a finančné zabezpečenie	1 000
		5.1.3. Spracovanie multimediálnej formy	1000
		5.2.1. Personálne a finančné zabezpečenie	700
	5.2. Vytvorenie podmienok pre organizačné zabezpečenie kultúrnych podujatí v obci	5.2.2. Spracovanie kalendára kultúrnych podujatí v obci	
		5.2.3. Analýza Webovej stránky	200
		5.2.4. Aktualizácia webovej stránky	500
	5.3. Vytváranie partnerstiev na regionálnej a nadregionálnej úrovni	5.3.1. Vytváranie partnerstiev	200
		5.3.2. realizácie spoločných projektov	1 000

Zdroj: vlastné spracovanie

3.2 Prioritná oblasť č.2

Tabuľka č. 18 - Prioritná oblasť Cestovný ruch

CIEĽ Č.1	OPATRENIA	AKTIVITY	ODHADOVANÁ CENA
Podpora podnikateľských aktivít v CR	1.1. Podpora podnikateľských subjektov, NO a inštitúcie pri získavaní FP z grantov a fondov EU,	1.1.1. - Zabezpečenie personálnych kapacít	500
CIEĽ Č.2	OPATRENIA	AKTIVITY	ODHADOVANÁ CENA
Zabezpečenie účinnej propagácie obce	2.2. Aktualizácia webovej stránky obce	2.2.1. Zabezpečenie finančných prostriedkov 2.2.2. Obsahová analýza webovej stránky 2.2.3. Aktualizácia webovej stránky	300 200 500
CIEĽ Č.3	OPATRENIA	AKTIVITY	ODHADOVANÁ CENA
Budovanie relaxačno-rekreačného zázemia	3.1.Podpora vytvárania a udržiavania zaujímavých a nových atraktív v obci	3.1.1. Spracovanie projektovej dokumentácie 3.1.2. Výstavba turistických trás 3.1.3. Výstavba cyklistických, náučných chodníkov 3.1.4. Rozvoj agroturistiky (ubytovacie zariadenia	1 000 1 000 5 000 100 000
CIEĽ Č.4	OPATRENIA	AKTIVITY	ODHADOVANÁ CENA
Vytváranie podmienok pre malé podnikanie a služby	1.1. Podpora výučby a rozvoja tradičných remesiel 1.2. Podpora budovania siete malých a stredných firiem v obci	1.1.1. Vytvoriť materiálne, finančné podmienky pre rozvoj tradičných remesiel v obci 1.2.1. Vytvoriť analýzu predpokladov siete malých a stredných firiem 1.2.2. Iné podmienky pre podporu MSP s obcami v okolí 1.2.3. Vytvoriť inštitucionálne podmienky pre podporu MSP	700 800 200 0

Zdroj: vlastné spracovanie

3.3 Prioritná oblasť č. 3

Tabuľka č. 19 - Prioritná oblasť Infraštruktúra

CIEĽ Č.1	OPATRENIA	AKTIVITY	ODHADOVANÁ CENA
Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych komunikácií	1.1. Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií	1.1.1. Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	3 000
		1.1.2. Výstavba miestnych komunikácií v nových obytných zónach	150 000
		1.1.3. Zokruhovanie miestnych komunikácií	100 000
		1.1.4. Rekonštrukcia miestnych komunikácií	150 000
	1.2. Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu	1.2.1. Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	1 000
		1.2.2. Výstavba cyklotrasy medzi obcami Tuličák - Podhorany	5 000
		1.2.3. Doplňková infraštruktúra - cyklostanice, parkoviská, . . . odpočívadlá	10 000
		1.3.1. Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	1 000
	1.3. Výstavba a dostavba parkovísk	1.3.2. Výstavba parkovacích miest	30 000
		1.3.3. Výstavba odstavných plôch	10 000
	1.4. Výstavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách	1.4.1. Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	2 000
		1.4.2. Výstavba chodníka	100 000
	1.5. Výstavba a rekonštrukcia mostov a lávok	1.5.1. Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	2 000
		1.5.2. Výstavba a rekonštrukcia mosta	100 000
CIEĽ Č.2	Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu technickej infraštruktúry	1.6.1. - Osadenie dopravného značenia	1 000
		1.6.2. Osadenie cestného zrkadla	800
CIEĽ Č.2	OPATRENIA	AKTIVITY	ODHADOVANÁ CENA
Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu technickej infraštruktúry	2.1. Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete	2.1.1. Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	5 000

2.2. Zvýšenie kapacity plynovej rozvodnej siete	2.2.1. Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	3 000	
2.3. Rekonštrukcia a rozšírenie vodovodnej siete	2.2.2. Rozšírenie elektrických rozvodov plynu	5 000	
2.4. Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia	2.3.1. Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	1 000	
2.5. Rekonštrukcia a rozšírenie obecného rozhlasu	2.3.2. Rozšírenie vodovodnej siete	100 000	
2.6. Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV	2.4.1. Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	3 000	
2.7. Rekonštrukcia kanalizačnej siete	2.4.2. Rekonštrukcia verejného osvetlenia	200 000	
	2.5.1. Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	1 000	
	2.5.2. Rekonštrukcia obecného rozhlasu	10 000	
	2.5.3. Výstavba a montáž obecného rozhlasu	3 000	
	2.6.1. Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	50 000	
	2.6.2. Príprava sietí v lokalite novej IBV	100 000	
	2.7.1. Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	8 000	
	2.7.2. Rekonštrukcia kanalizačnej siete	10 000	
	2.7.3. Výstavba novej kanalizačnej siete	100 000	
	2.7.4. Rekonštrukcia a výstavba dažďovej kanalizačnej siete	100 000	

CIEĽ Č.3	OPATRENIA	AKTIVITY	ODHADOVANÁ CENA
Ostatná infraštruktúra v obci	3.1. Zvýšenie bezpečnosti v obci	3.1.1. - Vypracovanie technickej dokumentácie	500
		3.1.2. Montáž /Rozšírenie kamerového systému v obci	20 000
		3.2.1. - Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	500
	3.2. Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice	3.2.2. Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice	50 000
		3.2.3. Materiálne technické vybavenie požiarnej zbrojnice	500 000
	3.3. Výstavba / rekonštrukcia / modernizácia pietnych miest	3.3.1. Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	100

	3.3.2. Rozšírenie plochy cintorína	15 000
--	------------------------------------	--------

Zdroj: vlastné spracovanie

3.4 Prioritná oblasť č. 4

Tabuľka č. 20 - Prioritná oblasť Životné prostredie

CIEĽ Č.1	OPATRENIA	AKTIVITY	ODHADOVANÁ CENA
Nakladanie s komunálnym odpadom	1.1. Zabezpečiť a rozšíriť separáciu komunálneho odpadu	1.1.1. Zabezpečenie vhodných podmienok pre realizáciu separovaného zberu	20 000
		1.1.2. Zabezpečenie vhodných nádob na separovaný zber	20 000
		1.1.3. Osveta a vzdelávanie občanov v oblasti separovania	15 000
	1.2. Rekultivácia čiernych skládok	1.1.1. Lokalizácia čiernych skládok komunálneho odpadu	1 500
		1.1.2. Likvidácia čiernych skládok komunálneho odpadu	40 000
		1.3.1. Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	2 000
	1.3. Výstavba zberného dvora	1.3.2. Výstavba zberného dvora	50 000
		1.3.3. Materiálne technické zabezpečenie zberného dvora	70 000

CIEĽ Č.2	OPATRENIA	AKTIVITY	ODHADOVANÁ CENA
Ochrana vôd	2.1. Zabezpečiť dostatočné množstvo pitnej vody	2.1.1. Výstavba a rekonštrukcia vodovodnej siete	500 000
	2.2. Výstavba protizáplavových opatrení	2.2.1. Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	2 000
		2.2.2. Výstavba opatrení	300 000
	2.3. Revitalizácia a úprava koryt vodných tokov	2.3.1. Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	5 000
		2.3.2. Spevnenie brehov potokov	500 000
		2.3.3. Revitalizácia vodného toku (úprava koryta, spevnenie brehov, (prehlbenie)	500 000

2.4. Výstavba, rekonštrukcia dostavba ČOV	2.4.1. Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	5 000
	2.4.2. Výstavba ČOV	500 000

CIEĽ Č.3	OPATRENIA	AKTIVITY	ODHADOVANÁ CENA
Ochrana ostatných zložiek	3.1. Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci	3.1.1. Vypracovanie technickej dokumentácie	2 000
		3.1.2. Výstavba a revitalizácia obecného parku	10 000
		3.1.3. Výstavba a revitalizácia oddychovej zóny	15 000
		3.1.4. Výsadba a revitalizácia zelene na voľných priestranstvách v obci	10 000
		3.1.5. Výsadba a revitalizácia brehovej zelene okolo potoka	7 000

CIEĽ Č.4	OPATRENIA	AKTIVITY	ODHADOVANÁ CENA
Zvýšenie energetickej efektívnosti	4.1. Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie	4.1.1. Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	2 000
		4.1.2. Inštalácia snečných kolektorov na verejné budovy	15 000
		4.1.3. Inštalácia snečných kolektorov na budovy školy	15 000
		4.1.4. Výmena tepelného zdroja v obecných budovách (zmena palivovej základne)	100 000
		4.1.5. Obstaranie technológie na výrobu štiepok vrátane skladového hospodárstva	100 000

CIEĽ Č.5	OPATRENIA	AKTIVITY	ODHADOVANÁ CENA
Osveta v ochrane prvkov životného prostredia	5.1. Zvýšenie gramotnosti obyvateľstva v oblasti ochrany ŽP	5.1.1. Organizácia školení v oblasti ochrany ŽP	5 000
		5.1.2. Zvyšovanie povedomia a vedomostí obyvateľstva	3 000
		5.1.3. Tvorba ekologických vzdelávacích programov	3 000

Zdroj: vlastné spracovanie

4. IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ

Implementačná časť PRO nadväzuje na programovú časť vo väzbe na program a navrhnuté ukazovatele. Obsahuje najmä východiská, popis organizačného zabezpečenia a popis systému monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja mesta. Jednotlivé projektové zámery obce budú uskutočňované na základe rozhodnutí obecného zastupiteľstva a podľa finančných možností, a to z vlastných zdrojov a zo zdrojov domácich a zahraničných grantov, prípadne zo sponzorských príspevkov.

4.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

Vypracovaním Programu rozvoja obce Podhorany plní jeden zo základných princípov regionálnej politiky – princíp programovania. Implementácia jednotlivých projektov si vyžaduje konkrétnych ľudí, ktorí budú viesť projekt od začiatku do konca. Projekty možno uskutočňovať vlastnými silami obce alebo za pomoci externistov. Práve prepojenie interných a externých nositeľov projektov urýchli proces realizácie stratégie, resp. môže prebiehať paralelne realizácia viacerých projektov naraz.

Obec má reálne skúsenosti s realizáciou investičných a neinvestičných projektov na podporu regionálneho rozvoja z vlastných zdrojov. Realizácie projektov vyprofilovali medzi pracovníkmi obce odborne zdatný projektový tím, postačujúci pre úspešné riadenie projektov v budúcnosti.

Realizácia Programu rozvoja obce je činnosťou samosprávy obce a obec ju vykonáva **prostredníctvom svojich orgánov (obecné zastupiteľstvo, starosta)**. Najvyšším orgánom obce je **obecné zastupiteľstvo**. Obecné zastupiteľstvo si môže zriadiť komisie zastupiteľstva ako svoje poradné orgány. Vo vzťahu k realizácii PRO zastupiteľstvo berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument PRO a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia, taktiež schvaľuje spolufinancovanie jednotlivých projektov financovaných z doplnkových zdrojov financovania a z prostriedkov rozpočtu obce. **Obecné zastupiteľstvo v rámci hodnotenia PRO** schvaľuje každoročne hodnotiace a monitorovacie správy, rozhoduje o zmenách a aktualizácii programu, vo svojich uzneseniach týkajúcich sa hodnotenia PRO v prípade nutnosti korekcií rozdeľuje jednotlivé priority programu a akčného plánu medzi existujúce komisie, ktoré sa zaoberajú monitorovaním a hodnotením ich realizácie.

Najvyšším výkonným orgánom obce a jej predstaviteľom je **starosta obce**. Vo vzťahu k realizácii PRO starosta riadi proces realizácie, na programovej úrovni podpisuje uznesenie obecného zastupiteľstva o strategickej časti dokumentu, schválenie celého dokumentu, vykonáva uznesenia a zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám (riadiace orgány jednotlivých operačných programov, dodávatelia, fondy a iné). **Organizačne a administratívne zabezpečuje** veci zastupiteľstva a starostu, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom **obecný úrad**.

Adresa a kontakty riadiaceho orgánu pre program:

Obecný úrad Podhorany

Podhorany 106

082 12 Kapušany

Tel. číslo: + 051 / 794 11 05

Email: podhorany.po@gmail.com

Zodpovedná osoba: PaeDr. Richar Bechera – starosta obce (tel. kontakt. 0905 847 935)

4.2 Monitoring

Zmyslom hodnotenia a monitorovania procesu je poskytnúť informácie o efektívnosti vynaložených nákladov. Výstupom sú hodnotiace a monitorovacie správy, praktické odporúčania v priebehu realizácie projektu. Pri monitorovaní je potrebné sledovať zmeny v smerovaní obce, zmeny vonkajších podmienok rozvoja, nové požiadavky obyvateľov a cieľových skupín. Výstupné informácie získané monitoringom je nevyhnutné analyzovať, prehodnotiť aktuálnosť cieľov a opatrení.

V záujme efektívneho a koordinovaného postupu činnosti pri realizácii Programu, jeho strategických cieľov a opatrení bude termín do 3 mesiacov od schválenia Programu v zastupiteľstve obce zriadený Monitorovací výbor, ktorého úlohou bude v pravidelných intervaloch hodnotiť zabezpečovanie programu v zmysle stanovených ukazovateľov, ktoré sa vzťahujú na špecifické ciele, objasňujú stav implementácie výsledkov a dopadov a poukazujú na dosiahnutý vývoj vo vzťahu k finančnému plánu.

Monitoring stratégie je zabezpečovaný na dvoch základných úrovniach. Prvou je získavanie a prvotné spracovanie informácií z terénu.

Na jednej strane je potrebné sledovať realizované a pripravované aktivity, na druhej strane ukazovatele pôsobenia a dopadov implementácie PRO na život v obci. Tieto úlohy môžu zabezpečovať iba pracovníci aktívni priamo v teréne. Je potrebné zabezpečiť systém (skupinu pracovníkov, aktivistov) spolupracujúcich na tejto úlohe.

K zabezpečeniu monitoringu je potrebné spracovať systém kritérií a ukazovateľov a metodiku monitoringu, tak, aby bolo možné reálne vyhodnocovať prebiehajúce procesy. Druhou úrovňou je odborné vyhodnocovanie informácií a sledovanie plnenia cieľov, priorít a úlohou vytvorenej pracovnej skupiny je zároveň aj spracovanie kritérií a ukazovateľov hodnotenia realizácie stratégie a metodiky jej monitoringu.

Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude stálym a dlhodobým procesom zameraným na sledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov, cieľom ktorého bude získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení zameraných na zmenu negatívneho vývoja, resp. o potrebe zmeniť ich výber alebo spôsob realizácie. Stabilizovať zásady procesu monitorovania umožní priebežná i etapovitá kontrola realizácie programu. Nevyhnutnou podmienkou monitoringu je organizačné a metodické zabezpečenie riešenia operatívnych problémov a z nich vyplývajúce zmenové riadenie.

Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude obsahovať nasledovné činnosti:

- každoročné hodnotenie napĺňania cieľov stanovených v PRO,
- vyhodnotenie dosiahnutých výsledkov ako popis stupňa realizovaných cieľov a opatrení,
- vyhodnotenie dopadov aktivít na občanov dotazníkovou formou a porovnanie s počiatočnými preferenciami občanov pri zostavovaní PRO.

Uvedené činnosti uskutočnené v procese monitorovania umožnia zhodnotiť postup v realizácii plánovaných úloh. Znamená sledovanie výstupov, financovanie jednotlivých činností, projektov alebo etáp.

Monitorovanie sa uskutočňuje prostredníctvom ukazovateľov, ktoré sa vzťahujú na špecifické ciele, objasňujú stav implementácie, výsledkov a dopadov a poukazujú na dosiahnutý vývoj vo vzťahu k finančnému plánu.

Cieľom monitorovania pracovnými skupinami bude zabezpečiť konzistentné a pravidelné informácie o realizovaných a ukončených projektoch. Vhodným spôsobom na realizáciu monitoringu sú kvantitatívne ukazovatele úspešnosti, ktoré dávajú jednoznačnú odpoveď na stupeň alebo mieru naplnenia projektu v danom časovom období. Spôsob práce pracovnej skupiny uskutočňujúcej monitorovanie a hodnotenie vyplynie zo samotného charakteru projektu.

Zmyslom procesu hodnotenia je sumarizovať výstupy získané monitorovaním projektov na získanie informácií o účinnosti a efektívnosti vynaložených nákladov. Tieto informácie sa transformujú do monitorovacích a hodnotiacich správ, ktoré sa prerokovávajú na zasadnutiach pracovnej skupiny.

Proces hodnotenia využíva ako svoje vstupy všetky dáta získavané v procese monitorovania. Výstupom procesu hodnotenia, resp. celého procesu monitorovania a hodnotenia, sú hodnotiace a monitorovacie správy. Hodnotenie je vykonávané pravidelne za účelom merania efektivity voči cieľom projektov. Vykonáva sa v priebehu realizácie jednotlivých projektov a po ich ukončení. Posudzuje sa hlavne vecná stránka a vzniknuté problémy. Riešenie prioritných problémov sa posudzuje s použitím kritérií voči stanoveným ukazovateľom.

Základné monitorovacie ukazovatele plnenia programu rozvoja obce:

- počet pripravených investičných aktivít v obci
- počet zrealizovaných investičných aktivít v obci
- objem zrealizovaných investičných aktivít
- objem získaných prostriedkov z externých zdrojov
- objem aktivizovaných vnútorných zdrojov
- miera zapojenia občanov a subjektov do aktivít programu rozvoja
- miera skvalitnenia poskytovaných služieb v obci
- počet a rozsah poskytovaných služieb v obci
- miera zvýšenia kvality a pripravenosti ľudských kapacít v obci
- miera zvýšenia návštevnosti obce

- miera zviditeľnenia sa obce v regióne, v SR a EÚ
- počet a kvalita zrealizovaných občianskych aktivít
- miera skvalitnenia života občanov v obci

4.2 Informovanosť a publicita

Program rozvoja obce bude po schválení obecným zastupiteľstvom zverejnený na web stránke obce www.malysaris.sk. Súčasťou zverejnenia je aj forma diskusie s verejnosťou (tlač, televízia, rozhlas). Program sa stáva programom každého obyvateľa a užívateľa územia aj vo vzťahu k žiadostiam o podporu z EU fondov.

Každoročne bude zverejnená aj Správa o monitoringu a hodnotení programu.

Rada rozvoja obce zabezpečí pravidelnú komunikáciu s miestnymi aktérmi rozvoja o všetkých aspektoch uplatňovania programu.

5. FINANČNÁ ČASŤ

Finančné prostriedky, ktoré môže obec použiť na realizáciu projektových zámerov delíme na zdroje:

- **Verejné zdroje** – rozpočet obce. Investície z verejných zdrojov sa zameriavajú najmä na riešenie bežných akcií, akútnych a havarijných stavov
- **Súkromné zdroje** – investovanie súkromných finančných zdrojov, obvykle skvalitňujú služby pre návštevníkov obce a miestnych obyvateľov
- **Fondy Európskej únie** – v programovom období 2014 – 2020 čerpá Slovenská republika zdroje EÚ na základe dokumentu Partnerská dohoda SR na obdobie 2014 – 2020 v programovom období je Kohézna politika EÚ realizovaná prostredníctvom cieleného smerovania príspevkov z fondov EÚ na napĺňanie jej dvoch hlavných cieľov – Investovanie do rastu zamestnanosti a Európska územná spolupráca.

Partnerská dohoda určuje strategické priority, ktoré budú implementované cez šesť operačných programov v rámci jednotlivých cieľov kohéznej politiky EÚ : Výskum a inovácie, Integrovaná infraštruktúra, Ľudské zdroje, Kvalita životného prostredia, Efektívna verejná správa, Integrovaný ROP a samostatne riešené programy : Technická pomoc (TP), Rybné hospodárstvo (RH), Program rozvoja vidieka (PRV), Európska územná spolupráca (EÚS), Program INTERACT (PI).

5.1 Indikatívny finančný plán

Výšku finančných prostriedkov v PRO uvádzame pri jednotlivých projektoch a oblastiach odhadom, nakoľko bez spracovania projektovej dokumentácie nie je možné ex ante určiť presnú sumu. Pri rozhodovaní o financovanie projektov sa bude prihliadať na ich dôležitosť a prínos pre obec.

Tabuľka č. 21 - Celkový prehľad plánovaných investícií na roky 2016-2025

Prioritné oblasti	Celkový odhad za roky 2016-2025
Sociálne služby	313 600 eur
Cestovný ruch	110 200 eur
Infraštruktúra	1 950 800 eur

Životné prostredie	2 831 000 eur
Spolu	5 205 600 eur

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka č. 22 – Model viaczdrojového financovania plánovaných investícií

Oblasť	Celkové náklady	EÚ	Štát	Obec
Sociálne služby	313 600 eur	266 560 eur	31 360 eur	15 680 eur
Cestovný ruch	110 200 eur	93 670 eur	11 020 eur	5 510 eur
Infraštruktúra	1 950 800 eur	1 658 180 eur	195 080 eur	97 540 eur
Životné prostredie	2 831 000 eur	2 406 350 eur	283 100 eur	141 550 eur

Zdroj: vlastné spracovanie

ZÁVER

Program rozvoja obce (PRO) je základným kameňom koncepčného a systematického rozvoja obce v horizonte 5 – 10 rokov. Z tohto dôvodu dosiahnutie strategického cieľa PRO obce presahuje hranice jedného volebného obdobia a pri jeho formulácii, ako aj formulácii línie krokov k jeho dosiahnutiu, by malo dôjsť k zhode na úrovni vedenia obce a jej obyvateľov. Na druhej strane, tak ako všetky koncepčné a strategické dokumenty, ktoré nie sú právne záväzné, aj PRO je natoľko dôležité a užitočné, nakoľko sa mu tieto vlastnosti pripisujú.